

Dabas aizsardzības pārvalde

Baznīcas iela 7, Sigulda, LV-2150, tālr. 67509545, e-pasts pasts@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

Siguldā

16.04.2025. Nr. 4.9/2351/2025-N

Uz 27.03.2025. b/n

SIA „55M”

Reģ. Nr. 40203145148

e-pasts: marites55@inbox.lv

Zināšanai

**Enerģētikas un vides
aģentūrai**

nosūtīšanai e-Adresē

Par konsultāciju iespējamai ietekmei uz dabas vērtībām un Natura 2000 teritoriju

Dabas aizsardzības pārvaldē (turpmāk – Pārvalde) 2025. gada 27. martā ir saņemta sabiedrības ar ierobežotu atbilsību “55M” vēstule, kurā informējat, ka Enerģētikas un vides aģentūra (turpmāk EVA) 10.03.2025. ir izdevusi *Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (māla) ieguvei atradnes “Spartaks III” iecirknī “Spartaks II” Cenu pagastā, Jelgavas novadā, nekustamā īpašuma “Valsts mežs” (kadastra Nr. 5444 004 0060) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumiem 5444 005 0390 un 5444 006 0005 (paredzētās darbības ierosinātājs AS “Latvijas valsts meži”), kurā ietverta prasība konsultēties ar Pārvaldi par informācijas apjomu un detalizācijas pakāpi. SIA “55M” ir noslēgts līgums ar AS “Latvijas valsts meži” par IVN izstrādi paredzētajai darbībai. Pārvaldei lūdzat sniegt viedokli par paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz *Natura 2000* teritorijām, tai skaitā, dabas liegumu “Lielupes palienes pļavas” un ieteikumus vai/un kādus papildus pasākumus nepieciešams veikt ietekmju mazināšanai, kā arī vai izvirzāmi derīgo izrakteņu ieguves nosacījumi būtisko ietekmju mazināšanai uz dabas vērtībām un *Natura 2000* teritorijām.*

Pārvalde ir iepazinusies ar vēstulē ietverto informāciju, EVA izstrādāto IVN Programmu un atbilstoši dabas datu pārvaldības sistēmā Ozols (turpmāk – DDPS Ozols) pieejamajai informācijai veikusi izvērtēšanu. Sniedzam šādu viedokli par IVN ziņojumā izvērtējamajām ietekmēm:

- [1] Saskaņā ar Pārvaldes uzturēto dabas datu pārvaldības sistēmu (turpmāk – DDPS) “Ozols”¹ atradnes “Spartaks III” iecirknis “Spartaks II” (*Atradne*) neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā.

¹ Pieejams: <https://ozols.gov.lv/> (skatīts 20.02.2025.).

Tuvākā īpaši aizsargājamā teritorija, Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija (*Natura 2000*), dabas liegums "Lielupes palienes pļavas" turpmāk - Dabas liegums) atrodas ~ 1,9 km attālumā uz DR no paredzētās darbības vietas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 5444 006 0005. Tuvākais mikroliegums īpaši aizsargājamā biotpa 6530 * *Meža (parkveida) pļavas* aizsardzībai atrodas 1.8 km uz DA no paredzētās darbības vietas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 5444 005 0390. Atbilstoši DDPS "Ozols" datiem paredzētās darbības vieta rietumos nelielā posmā robežojas ar īpaši aizsargājamu biotopu 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*. Minētā biotopa laukumi reģistrēti arī ~ 40 m un ~ 70 m attālumā no paredzētās darbības vietas. Iecavas upes posmā, kurā tiks novadīts no Atradnes atsūknētais ūdens, DDPS "Ozols" ir reģistrēts īpaši aizsargājams biotops 3260 *Upju straujteses un dabiski upju posmi*.

- [2] Pirmsšķietami nav sagaidāma Paredzētās darbības ietekme uz Dabas liegumu, jo Dabas liegumu veidojošā dabas vērtība ir Lielupe ar tās palienēm, savukārt karjera izstrāde maz ticams var ietekmēt palu režīmu Lielupē, kas ir viens no priekšnoteikumiem palieņu zālāju saglabāšanā. Pārvalde lūdz IVN ziņojumā attēlot Paredzētās darbības vietu vizuāli novietojumā pret ūdensobjektu Lielupe, atainojot tās ietekmes zonu uz hidroloģisko režīmu, troksni u.c. ietekmēm, tādējādi pamatojot to, ka nav sagaidāmas ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju. Tāpat lūdzam vizuāli attēlot paredzētās darbības vietu un iespējamo hidroloģisko izmaiņu ietekmes zonu attiecībā pret Iecavas upi.
- [3] Derīgo izrakteņu - māla ieguve tiks veikta ar atklātu ieguves metodi - kausa ekskavatoru virs un zem gruntsūdens līmeņa, to pazeminot (atsūknējot). Pārvaldes ieskatā IVN ziņojuma izstrādē obligāti piesaistāmi eksperti ar zināšanām hidroloģijā un hidroģeoloģijā, lai veiktu hidroloģiskā režīma izmaiņu novērtēšanu. Tikai pēc tam, kad veikta hidroģeoloģiskā modelēšana, lūdzam izpētē iesaistīt sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificētos ekspertus, lai izvērtētu izmaiņu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Hidroloģiskā režīma izmaiņu radīto ietekmi uz bioloģisko daudzveidību ir jānovērtē kumulatīvi ar citām līdzīgām darbībām - paredzētās darbības teritorija robežojas ar derīgo izrakteņu ieguves vietu - "Spartaks III", citas tuvākās derīgo izrakteņu ieguves vietas² - māla atradne "Progress" atrodas ~ 0,85 km un smilts atradne "Tetele" - atrodas ~ 1 km attālumā D virzienā. Paredzētās darbības perifērijā ir konstatēti ES nozīmes prioritārie meža biotopi 9180* *Staignāju meži*

² Atbilstoši valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" Zemes dziļu informācijas sistēmai <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema> (skatīts 29.10.2024.).

un 9010* Veci vai dabiski boreāli meži. Atsaucoties uz Programmas 3.2.3.1.punktu, ir jābūt hidrologa definētai ietekmes zonai/depresijas piltuvei, kas atspoguļota kartogrāfiskajā materiālā. Atbilstoši šai prognozētajai ietekmes zonai/depresijas piltuvei, biotopu ekspertam jāizdara secinājumi par to vai būs ietekme uz tuvākajā apkārtnē esošiem ES nozīmes meža biotopiem 9180* Staignāju meži un 9010* Veci vai dabiski boreāli meži, kas saistīti ar paaugstinātu hidroloģisko režīmu, un īpaši aizsargājamām sugām, kas saistītas ar mitriem apstākļiem.

[4] Pirmsšķietami Pārvalde redz nepieciešamību piesaistīt vismaz šādu sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificētols ekspertus:

1. meža biotopu ekspertu, lai tas sniegtu atzinumu par skartajām un ietekmētajām meža teritorijām. Meža biotopu ekspertam būtu atzinumā jāietver arī ietekmes novērtējums par retajām un aizsargājamām augu sugām, kas ir saistītas ar meža ekosistēmām, galvenokārt tas attiecas uz sugām, kas saistītas ar mitriem apstākļiem; ekspertam vērtējama plānotās atmežošanas ietekmes būtiskums uz bioloģiskās daudzveidības ilgtspējību un ietekmi uz sugu migrāciju.
2. sertificēts eksperts par sugu grupu: putni. Paredzētās darbības areālā ir konstatētas vairākas aizsargājamo putnu sugu dzīvotnes un atradnes (piemēram, pupuķa *Upupa epops*, dzērves *Grus grus*, niedru lijās *Circus aeruginosus*, apodziņa *Glaucidium passerinum* u.c.). Izvērtējuma ietvaros jāveic paredzētās darbības teritorijas izpēte, novērtējot ligzdojošās putnu sugas un to dzīvotnes, kā arī paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz tām. Paredzētās darbības ietekme uz putniem vērtējama gan izpētes teritorijā, gan tās perifērijā, izvērtējot dzīvotņu zuduma, putekļu un trokšņu piesārņojuma ietekmi, vērtējama gan derīgo izrakteņu iegūšanas darbu, gan atradnes ierīkošanas (t.i. pievadceļu izbūve, apauguma novākšanas u.c.) potenciālā ietekme uz putniem. Paredzētās darbības īstenošanas trokšņa piesārņojuma ietekme vērtējama gan uz pūčveidīgajiem putniem, gan vistveidīgajiem un citām uz troksni jutīgām sugām.

[5]Pirmsšķietami secināms, ka, veicot derīgo izrakteņu iegūvi, varētu būt ietekme uz tuvumā esošo Iecavas upi, kura DDPS "Ozols" reģistrēta kā ES biotops - 3260 *Upju straujtecēs un dabiski upju posmi*. Iecavas upe atrodas ~0,4 km uz ZA no paredzētās darbības vietas. Iecavas upe pēc ~11 km ietek Lielupē, gar Lielupes krastiem atrodas Natura 2000 teritorija "Lielupes palienes pļavas". Ja tiek veikta plaša atmežošana, kā arī derīgo izrakteņu iegūves laikā notiek ūdens atsūknēšana un iepludināšana upē, vērtējama cieta daļiņu emisijas ietekme uz ūdensobjektiem. Lūdzam izvērtēt, kā izmaiņas

ūdens kvalitātē sagaidāmas Iecavas upē un kā tās varētu ietekmēt ar tekošiem saldūdens biotopiem saistītās jutīgās bezmugurkaulnieku sugas.

[6] Pārvalde lūdz IVN ziņojumā ņemt vērā invazīvo sugu izplatību (informācija pieejama Invazīvo sugu pārvaldnieks^{3,4}) un paredzēt nepieciešamos piesardzības pasākumus to izplatības ierobežošanai, veicot derīgo izrakteņu ieguvi un transportēšanu.

Ar cieņu
Dabas aizsardzības departamenta direktore
Strode

Gita

Jakovele 20299454
inese.jakovele@daba.gov.lv

Ozoliņa 28323065
alise.ozolina@daba.gov.lv

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKU PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU*

³ Invazīvo sugu pārvaldnieks <https://latvianature.daba.gov.lv/invazivo-sugu-parvaldnieks/>

⁴ Invazīvo augu sugu novērojumi kartē <https://ozols.gov.lv/kartes/apps/sites/#/invazivo-sugu-parvaldnieks/pages/inv-augu-sugu-noverojumi>